

تأسیسات  
الصحف  
معملة: هارند ماموريان: اور

TACHINK  
JOURNAL ARMÉNIEN  
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE  
Imprimerie Mamourian  
SMYRNE

# ԴԱՇԻՆԲ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐԱԹԻԻՆ

|                 | ՏՐԿ. | ՎԵՑ. | ԻՌ. |
|-----------------|------|------|-----|
| ԻԶՄԻՐ           | 80   | 40   | 20  |
| ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ | 80   | 40   | 20  |
| ԱՐՏԱՄԱՆԱԿԱՆ     | 25   | 13   | 5   |

Համալիր պէտք է ուղղել՝ Խմբագր. «ԴԱՇԻՆԲ»-ի  
Հ. ՄԱՄՈՐԻԱՆԻՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»  
Rédacteur - Directeur  
H. MAMOURIAN - SMYRNE

Ի Օ Փ Ա Ր Ա

## ՎԱԽՃԱՆԻՆ ՄՕՏ

Մեր կացութիւնը, մինչև երէկ գիշեր  
դեռ, զանր հոգեր չէր պատճառեր գուցէ  
զատերազմին ստացած վերջին վճարակա-

նութեանց մասին։  
Իրկուան հեռագիրները, այլևս սու-  
ղին և շինծուին մէջ վարանելէ և տա-  
լաբերելէ կը դադարեցնեն մեզ և կը հա-  
ւան անողորմ ճշմարտութիւններու առ-

թիւ։  
Սուտն ու հնարքը կը դադարին հոն,  
որ խօսուին փաստերը այլևս մէջտեղ կը  
դնուին։ Եւ ի՞նչ տեւիլ զրոսկան փառ-  
սեր, քան նոյնիսքն թշնամիներու ներ-  
քայլութիւնը քիչ մը Եւրոպական-Թուր-  
քոյ մէջ կողմը և նոյն իսկ մեր գրու-  
թեան առջև։

Հաւատալ չի գեցիք, երբ ըսուեցաւ  
թէ Սարգսի Սիւրպէր Սիւրպէր մտած են  
առանց կոտի, կամ Բաժանութեան գրաւելու կեր-  
բան, Գրք-Բիւրոյին գրաւելէ վերջ Պաշ-  
կարներն Բոչանան կառնեն կամ Էսթրէնի  
ակաւմին յայտը խաղաղ կրտստի, Սե-  
կունցիք Շքորտան և Նուրի-Պաշտի ալ  
մէկ մասին կը տիրեն և Յոյները Սէլա-  
նի առջև կատարութեան հասցունած կը-  
րքներէ վերջ Սէլանիի գրաւումն ալ  
մինչ մէկ աստիճան կասկածի տակ կը  
կտրուի։ Այս բոլորին չուզեցինք հաւա-  
սող, քանի որ այդպէս կուզուէր։

Բայց ինչ ըսել երկուան այն պաշ-  
տական հեռագիրն, որով կը ծանուեց-  
ուի թէ Օսմանեան զօրքը Չաթալճաի ամ-  
րոցները պատստանած է, անոր համար  
որ հոն զօրքը կրնայ աւելի լաւ պաշտ-  
պանել։ Եւ Չաթալճան Պոլսոյ նախա-  
դուռն է արդէն, եթէ չըսենք պատերազ-  
մական տեսակէտով Պոլսոյ մէկ մասուոր  
որդաբանը՝ հազիւ քանի մը ժամերով  
է բերդերով միայն անկէ անջատուած։

Օսմանեան զօրքերու նահանջ մը ահա  
կատարեալ, որ գերքերու ամրացումին  
դէպք է վերադրել թէ վերջնական պար-  
տութեան, Մարդ կը վարանի կասկած-  
ներու մէջ և չի կրնար չի խորհիլ թէ՛ այս  
պահուս ուրեմն կը մղուի մէկը այն վերջ-  
ական պատերազմներէն, որոնք, ցարդ  
կրնամ մանր մուկը պատերազմները հե-  
ռոյնեմ իրենց մէջ ամփոփելով, կը դառ-  
նան անհնէն վճարական, ճակատագրային  
և բաղդորոյ։

Պատերազմը ուրեմն իր նախկին ձևին  
բոլոր յատկութիւնները կորսնցնելով յան-  
կարծ մտած պէտք է համարիլ նոր և  
վերջնական փոփոխ մէջ, եւ արդէն ար-  
աստովոր փափկութիւն մը ունեցաւ այս  
պատերազմը, որ զոռար թէ կարելի  
լլայ բնորոշել։

Մղուած կռիւներու անորոշութիւննե-  
րը, յարձակողականի և պաշտպանողա-  
կանի հետամուտ իրարու դէմ առնուած  
գիւրքերու հակադրութիւնները, և բոլոր  
ազգական երեսցիներուն ստացած կեր-  
բորանքը տակաւին մինչև երէկ, դեռ ա-  
նորջ կասկածանքով մը իրարու դէմ կը  
վարկչուէին երկու կողմող կողմերուն  
միջև։ Բայց երբ արդէն տարբերելով։

Բայց երբ մեր բանակը արդէն հաս-  
տատու երկէ կ'իյնայ մինչև մայրաքաղաքին  
լայն մերձաւոր կողմերու վրայ ապաստան  
փնտրելու, իբր այն թէ մեր զօրքերը  
կրնան եղիւ հոն աւելի լաւ պաշտպան-  
ուիլ, երբ Էսթրէն և Սեկունցի զրաւ  
մէջ, և մանաւանդ թէ աւելի կամ նուազ  
տոնց մինչ, մինչև Օսմ. մայրաքաղաքը  
չըլանէ չըլան ձգուած ամրոցները, մարտ-

կոցները, բերդերը չըլլային, աստիճան  
դի նուազ հոգեր և անվարան կասկածնե-  
րու չի կրնար չառաջնորդել, խոստովա-  
նելու համար թէ՛ արդէն կ'ստով չափ յաղ-  
թուածներ ենք, եթէ չըսենք թէ ամբող-  
ջովին պարտուած։

Ի՞նչ, պարտութիւն մը կատարեալը  
նեղու համար թշնամին մինչև մայրաքա-  
ղաքը պիտի դնէր իր ոտքը։ Չաթալճան  
Պոլսոյ ըսել չէ՞ արդէն։

Պատերազմական նախարար Նազըմ  
փաշայէն լուր չիկար երէկ, բացի իր և Օս-  
մանեան պայտակոյտին չուրջ բերնէ թե-  
րան պատած, իրաւ կամ սուտ, անհա-  
ւատալի տարածանութիւններէ։

Շրջած կարգ մը լուրերու մասին լաւ  
պիտի ըլլար որ մէկ երկու օր ալ սղա-  
սելիք, մինչև որ ճշմարտութիւնները  
հասնէին։

Թշնամութեանց վերջ մը տալու հա-  
մար մեծ տէրութիւններու միջամտե-  
թիւնները որչափ ալ ստույգ կ'երևին, և  
սակայն անհասկանալի յապաղեցուցումը  
մը միջամտութեան գործը գոնէ զինադա-  
դարով մը չի պսակուիր, որչափ ալ մօ-  
տալուտ ըլլալ կը յուսադրեն զինադադ-  
րը։ Կ'երևի թէ դեռ քիչ կը սեպեն տա-  
րապարտուց հոսած արիւնին վազքը և  
նախնիներու յաճախեցող՝ չափելու և  
ստուգելու համար երկու կողմող կողմե-  
րու իրարու վրայ ունեցած ոյժին գերա-  
կշռութիւնները իրարմէ։

Մեծ տէրութեանց զրահաւորները  
կարծես հանդիսատես ըլլալու համար վազն  
ի վաղ կուգան Արևելքի ջրերը, անորո-  
շէն ներկայ ըլլալու համար ցամաքին վը-  
րայ խաղցուած Արևելի Տաւրոս, իբր թէ  
անոնք ըլլային, ինչպէս երբեմն, Մէրսի-  
նի ջրերուն մէջ Կիլիկիոյ Հայկական Արիւ-  
նին ինչպէս թափուելու տեսնելու սահման  
ուած գազանային խղճատոնքի մը ներ-  
կայացութիւնները։

Աւստրիոյ, Գերմանիոյ և Անգլիոյ յա-  
ծուարակները կը շարժին միայն իրենց  
տեղերէն դէպի Արևելքի ջրերը, երբ ա-  
միջական վտանգ մը կայ իրենց հպատակ-  
ներուն, իբր թէ Արևելքի մէջ իրենցինն-  
րէն զուրս մարդկութիւն մը գոյութիւն  
չունենար, որո հիմա մանաւանդ կը տա-  
ռապի միայն ու միայն իրենց գծուած շա-  
հերէն և մասնաւոր հաշիւներէն յառաջ  
ցած բժախնդիր անսրտութիւններու և  
րեսնէ, երբ կարելի էր ժամանակին կա-  
սեցնել ամէն վտանգ, ամէն պատերազմի  
հաւանականութիւն։ Հիմա միայն է որ  
իրենց փշելը սօթթեր և ծաւալուն հրդե-  
հին մէջ մտնելու խնամքը կուզեն ստանձ-  
նել, երբ մեր տան մէջ իրենց ձեռքով  
բռնկեցուցած կրակը իրենց տուններուն ալ  
անցնելու կրտստնայ և արդէն այնչափ  
մօտեցեր է իրենց գոնքուն։

Ո՞վ գիտէ թէ իրենց համար ալ դեռ  
այս մթութեան ծաղիւրուն մէջ կանգը  
ինչե՞ր չի վերապահեր մերձաւոր ապա-  
ստի մը մէջ, երբ պատերազմը իր աւար-  
տին կը հասնի և Պաշտանեան պզտիկ պե-  
տութիւններու մասներով կրակէն իրենց  
հանել տուած չափանալները միասին ու-  
տելու կը նստին Պետութեանց այդ մեծ-  
փոթիկ, ամենակիր և համայնակուլ Մեծ  
Ջօքերը, Բուն կուրը, Օսմանեան Բար-  
տէսին կրելիք փոփոխութեան վերջ, ի-  
րենց կոչուեքի նստելիք սեղաններուն  
չուրջը պիտի բացուի։ և այդ ո՞չ միայն  
Նոյնի վեց թափութիւններուն միջև, այլև  
Պաշտաններու վրայ իրենց ձեռքերն ու  
ոտքերը ալ ու ձախ տարածել ուղող ալ  
սորուան բուն զերակատար Չորրորդու-  
թեանց միջև, երբ այս, իբր թէ յանուն  
քաղաքակրթութեան և մարդասիրութեան

մղուած կրիւր կը վերջանայ և ուրիշ  
կրկին շահարաժեկեցութեան և անհամա-  
ձայնութեան կոտիւր։

Թուրքիա վրէժխնդրէն անչուտ  
այդ անխուսափելի օրերուն պիտի սպասէ։  
Հոգ չէ թէ այսօր իր հսկայութիւնը տա-  
պալուէր չորս գաճաճութիւններէ և ու-  
նեց հոն վատորէն պահուած անորակի  
մեծութիւններէ, Հոգ չէ թէ անգլիական  
նաւատարմող մեզի համար նուազագու-  
ցիկ բերուած մը մինչև Մարմարայէն ալ  
ներս կը հրաւիրուի այսօր, և Չաթալճա-  
յէն վերջ նոյն իսկ վաղը Պոլսոյ ամուր  
դռներն ալ բացուին։ Արևելքի բուն խո-  
նարանը եղող Պոլսոյ վրայ սրուած ա-  
խորժակները փորձուիւն։

Անկէ վերջ է որ տեղեկական զգրը  
դուրսներն ու սարսուռները պիտի սկսին և  
այն տոնեն է որ կարգը պիտի գայ Թուր-  
քիոյ երեսին վրէժխնդրութեան մպխտ-  
խաղաղութիւն։

Ա.Վ.Ս

## ՀԱՅՏԵԼԻՆ ՄԵՋ

Հիմակ որ Ս. Ստեփաննոսի տաճարին  
ալ կողմի ստնդուդն ալ շինուեցաւ, կա  
նայք դարձեալ վարժ՝ արտեղ յատուկ տե-  
ղեկութիւն տալու հոն, Կ'հարցնէք անցեալ  
օր քարկեալ մը։

Անչուտ, եղաւ պատասխանս, եւ  
ինչո՞ւ չարչաւեն, քանի որ տեղեկութիւն-  
ներու մէջ չնորհ ու հրապոյր կ'երբեն, հա-  
ւատացեալներու հոգեւոր մէջ գեղեցիկի  
ճաշակն կ'իթոնեն, նորոճութեանց պէս-  
պիսութիւնը կ'ուզեցողին ու զիրար չա-  
փելու ու իրարու հետ մրցելու տղութե-  
ամարտ մը կ'իթոնեն։

Բայց եղբար, պիտի ըսէք։  
Ահ, այդ տարրեր կերպով կ'կատար-  
ուի, այրերը կանանց նախկին կ'աղօթեն  
ու կանայք ալ զիրար չափելով իրենց  
սրտի ըրձանքներուն Աստուծէն ընդուն-  
ուելի կ'հայցեն։

Եւ յորքան ալ ամբարշտութիւն մը ըլ-  
լայ այս, այսպէս պիտի շարունակուի,  
որչափ մասնաւոր որ այրերը գրո՞ւ չտան  
ու նահանջելու, յետ ընկելու, դէպի  
վեր իրենց պարիսպներուն ետեւ ապա-  
տանելու չստիպեն մեր գեղանի տիկնանիւն  
ու նազեղուցիք օրհնողները։

Եւ եթէ՛ կանանց այն դասակարգը որ  
արտեղ յատուկ տեղն գրաւելու սովորու-  
թիւնն ունի, իր վերելքն չընէ, նորոգու-  
թեան յանձնաժողովին պարտքն պէտք է  
ըլլայ այդ նոր ստնդուդին համար ծախ-  
սուած քանի մը հարիւր ոսկիի ծախսն  
վար խուժող կիներէն հանգստակի, թիւս  
այս գրգիռ մը ըլլայ անոնց նահանջին,  
իսկ եթէ՛ այս ալ օգուտ մը չունենայ,  
չատ հանձնարեղ գաղափար մը կ'իյնայ միտ-  
քը և կ'ընտան թէ զորման գոնուած է  
այլևս։

Ինչու էք անչուտ որ քարափառնակ  
քնքար սեռն սովորութիւն ունի հետիտե-  
կամ կատարով, միշտ եկեղեցւոյն երկրոր-  
դական դռներէ, այսինքն չուկայի վրայ  
բացուած դռներէ եկեղեցի գալու, ճիշտ  
նոր շինուած սանդուղի կողմէն ըսել կու-  
զեն։

Լա՛ւ, այս պարագան պիտի ծառայէ  
նպատակին իրականացման։  
Նոր սանդուղին վրայ, սանկ տեսնուե-  
լիք և լաւ կարողացուելիք մէկ կողմին վը-  
րայ, պէտք է ոսկեղծ տառերով գրել հե-  
տեկալ արձանագրութիւնը։

«Անեղուց քարափառնակ իրական սե-  
ռի յատուկ» ու քովը ֆրանսերէն գրուած

ըլլալու պայմանաւ՝ «հայ-լայիկ սան-  
դուղ...»  
Ինչպէ՞ս է՝ գաղափարս հանձնարեղ  
չէ՞...  
ԵՍ

## ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ՄԵՐ ԴԻՐՔԸ

Հիմակուն և ասկէ երկու երեք դար  
առաջ կատարուած պատերազմներուն մէջ  
ահադին տարբերութիւն կայ, Հին ատեն-  
ները պատերազմին բաղդը ձեռք բերելու  
համար զինուորներուն շատութիւնը, յան-  
գգնութիւնը, ոյժը բաւական համարուե-  
լով՝ անոնց տէր եղող կողմը ամեն պա-  
րագայի մէջ կը շահէր, վասնզի այն պա-  
տերազմներուն մէջ, հակառակորդ բա-  
նակները կ'իյնայ կողորդի, սուր սուրի  
կուգային և այսպէս պատերազմը կը շա-  
րունակուէր և արդիւնքը ի յայտ կուգար։  
Այս կերպ կատարուած պատերազմներուն  
համար գործածուած միջոցները բնակա-  
նաբար խիստ տարածուած էին... բայց  
ատենէ մը ի վեր, մանաւանդ մեր սա դա-  
րուն մէջ, ամէն բան բարեշրջուելով պա-  
տերազմի եղանակներն ալ նոյն ազդե-  
ցութիւնը կրած են։

Այսպէս պատերազմի յատկազոյննե-  
րը, մարդիկը սպաննող գործիքներն ու  
ստուրկները այն ատիճան շատցած են,  
այն ատիճան յառաջ գացած են որ մար-  
դուն խելքը կը տանին։

Ժամանակին մերկ սուրերով ու վա-  
հաններով կը պատերազմէին, վերջը հը-  
րացանով ու թնդանով սկսան կոտիլ  
և հիմա ալ հնուս նկատող մազէրներով  
զօրաւոր թնդանովներով, միթրայօղներով  
կը կոտին իրոյ Հին ու նոր գէնքներուն  
ու պատերազմներուն մէջ ոտակայի տար-  
բերութիւն կայ, Այսօրուան պատերազմ-  
ներուն մէջ, մասնաւորաբար օդանաւե-  
լը և հաղորդակցութեան միջոցները մեծ  
դեր կը կատարեն։

Վերջապէս այս օրուան պատերազմը,  
ասկէ տասը տարի առաջ կատարուած  
պատերազմէն անազին տարբերութիւն  
ունի։

Այս պահուած այժմ պատերազմը չա-  
հելու համար զինուորներու թիւական  
առաւելութեան չափ գէնքերու և յատա-  
կազոյններու կատարեալ ըլլալուն հոգ  
տանելու է։ Մէկ հասցով հիմա որ կող-  
մը գնէր, խելքի տեսակէտ վ զօրաւոր է,  
ան է յաղթողը։

Իրաց այս փոփոխին, եկեք պոտիկ  
բաղդատութիւն մը կատարենք մեր ու  
թշնամիներուն սազմամթերքներուն վը-  
րայ։

Մեր զօրքերուն քաջութիւնը, յան-  
գգնութիւնը և զինուորական առաւե-  
լութիւնը թշնամիին ունեցած այս հան-  
գամանքներուն հետ բաղդատել տեղորդ  
կը համարենք, վասնզի օսմանցի զին-  
ուորին հաւատարմութիւնը և գերագան-  
ցութիւնը այնպիսի արարատ կ'ընդունի և  
նոյն իսկ այս քանին վրայ մեր թշնամի-  
ներն անգամ կը հիանան։ Այսու հանդերձ,  
մենք մեր թշնամիներուն յանդգնութիւնը  
սրնամարնելու կարող ազգ մը չներկայա-  
ցնելին ալ պէտք է խոստովանինք։ Զօ-  
քերու թիւին գալով արժանահաւատ տե-  
ղիկութիւններու համեմատ, Պուլկարիս  
350 000 զօրքէն աւելի չի կրնար հանել։  
Եւ ասիկա չէ թէ միայն Արարիան պար-  
չըրականները ալ իր սահմանադրւոյն եր-  
կայնքը ցրուելու հարկադրուած է, Ա-  
ստից մէջ թէ Պուլկար և թէ Ռուս կամա-  
ւորներ ալ տեղացած են որոնք զինուորա-  
կան կրթութիւն չեն տեսած։ Ասոնք քա-

նի մը անգամ մեզի հետ պատերազմել է վերջ բոլորովին ուժաթափ պիտի ըլլան։  
Մնացեալ թշնամիներն ալ Պալկար-իոյ հետ բաղադրուած բան մը չեն արժիր։ Արդէն մեր հանել կրցած ոյժը, այս միացեալ չորս տէրութիւններուն ոյժէն զի-րազանց է։ Մենք կարող ենք այսօր չու-տով մեր կորսնցուցած զօրքերուն տեղը լեցունել։ Օսմանցիներուն թիւը, նիւթա-կան ու բարոյական հարստութիւնը բա-ւարար է։ Չէնք և ուղիւթները կող-մէ թշնամիէն ետ չենք մնար։

Այս հանգամանքները թշնամիին ալ կատարեալապէս ծանօթ ըլլալուն համար է որ ան փոխադրութեան միջոցներուն դերութեանն օգտուելով ամէն կողմէ ըս-կըստ յարձակել և առաջին ուսումին, քանի մը կտոր հողերնս գրաւելով՝ կը-ծեց թէ ամէն բան վերջացաւ։ Մեր թըշ-նամիները եւրոպայի համակրութիւնը չա-հելու համար շատ մը սուտեր հնարելէ չեն դադիր։ Մինչև իսկ մեր երկրին մէջ ստակով կամ առանց ստակի վարձկաններ կը բռնեն և իրենց սխրագործութիւննե-րը կը հրատարակեն։

Մեզի համար ասոնք երբեք կարևո-րութիւն չունին և պէտք չէ որ ունենան։ Մենք Աստուծոյ ողորմութեամբ, մօտ ա-տենէն թշնամիին պիտի յաղթենք ու զա-նի հայրենի հողէն դուրս հանելու չափ ոյժ պիտի ունենանք։

Ասով մէկտեղ պէտք է խոստովանիք որ ցարդ պատերազմի բաղդը մեզի չի ժողեցաւ ասիկա կը զգանք։ Կ'ըսէ՛ք, սա-կան ինչպէս վերը ըսինք։ Ի՞նչո՞ւ չան ու բարոյական առաւելութիւններ։ չնորհիւ ուշ կամ կանուխ յաղթութիւն և պակ-ր մենք պիտի վայելենք։

Հետևաբար դարձեալ կը կրկնենք, պէտք չէ որ արտաքին կարգի փոփո-տութիւն ցոյց տանք, պէտք չէ որ մեր թշնամիներուն նենգամիտ ու սուտ տա-րածայնութիւններէն զրգուտենք։

(ԱՅՏԵՆԸ)

## ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՏԵՐԻ ԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Սօֆիան կհեռագրեն թայմզը. — Էտիր-նէի պաշարութիւն համար կարևոր որոշում մը կմնայ տալ։ Բաղաքը պաշարող զօր-քերը զօռաբարութիւններու կրակին վեր ջին օրերս տեղացող անձրևներու պատ-ճառաւ և՛ Մարիճա, Թուճա և Արտա գե-տերու յորդուով։ Միւս կողմէ ողորմա-նները արգելք կըլլան թուրքերու զինուո-րական շարժումներուն և պարանաւոր-ման։

Մօտաւոր դէպքերը կախումն ունին Աստուծոյ փաշայի ծրագրէն, և վճառ-կան ճակատամարտ մը անխուսափելի է։ Բայց թուրք զօրավարին շարժումները կաշկանդուած են սա պատճառաւ որ իր աջ թևը յետ մղուած է։

Պուլկար զօրքերը Էտիրնէի առջև կու-զեն յարձակումի սկսել։ Ֆէրտիանտ թա-

գաւոր և զօր։ Սալօֆի պիտի որոշեն թէ՛ Բերք-Բիրիւնի առումով իրենց զօրաց վրայ ընած ազդեցութիւնը հոգեբանական վայրկեանէն է ընդդաքսողաթիւն դէմ յար ձակում մը փորձելու։

Օտար իրազեկ շրջանակներու մէջ կը կարծուի որ Էտիրնէ ևս Բերք-Բիրիւնի չափ անբռնելի չըլլայ։ հակառակ գերման սպաններու ծրագրին վրայ շինուած ըլլա-լուն, կատուցուած ըլլալով անոնք թուրք ձեռնարկներու կողմէ, որով չկրնայ դի-մանալ հրետանիներու կրակին։

Հակառակ դէպքերու ստանալիք ե-րևոյթին, որ կախումն ունի թուրք հրա-մանատարին բռնելիք ընթացքէն, կրնայ գուշակուիլ։ հիմնւելով գինու-բական բարձրագոյն հեղինակութիւններու վրայ, թէ վճռական ճակատամարտ մը պիտի մղուի Էտիր-Պալկար արևելեան և արևել-եան-հարաւային ցամաքամասին վրայ ընդ մէջ Լիւլէ-Պուրկազի և Ռօտութի, կամ թերևս աւելի արևելք Չաթալճաի գիծին առջև։

(Այս գուշակութիւնը, դատելով երկի-ուան հեռագիրներուն վրայ, կերելի թէ իրականացած է։)

Կ. Պօլսէ կհեռագրեն 28 հոկտ. Էա-վասի գործակալութեան. — Նազըմ փաշա կըսէ թէ պուլկար բռնակը Բերք-Բիրիւնի հիւսիսային կողմ մնացած է, 22ի ճակա-տամարտէն ի վեր յոգնած է և ինքզինք չէ գտած և չկրնար յառաջանալ։

Միւս կողմէ, Օսմ. բանակը օրէ օր կսուղաբանայ, փոստաւթեամբ կպո-նեն մօտաւոր մեծ ճակատամարտի մը։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Հելլենները որ արագօրէն կ'առնու-ն են կարծիքի մէջ, կհեռագրեն 28ին Վիեննայէն ու Սելաբիկի հարաւ արևելեան Եփեսոսի վրայ, կկարծուի թէ օրուան մը հետեւ-րութեան վրայ կգտնուին քաղաքին ա-րուարձաններէն։

Լուր տարածուած է Աթէնքի մէջ որ ձիւաորներու ջոկատ մը գրաւած է Վէ-րին։

ՍԵՐՊՈԼԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ

Վրանայէն կհեռագրեն Մաթէնի. — Մեծ ոգևորութիւն մը կտիրէ հոս։

Բաղաքին մէկ հրապարակին վրայ սերպ մեռեալ զինուորներու յիշատակին արձան մը կանգնեցին։ Մեծ բազմութիւն մը կըլիտէ 100ի չափ պերիւրու անցնելը, թշնամիէն գրաւեալ միջոցներու կառ-քերը։ Անոնց մէջ կայ մեծ քանակու-թիւ մարմ վրաններ, ռազմամթերք, հրա-ցաններ, և երաժշտական գործիքներ։

Թուրք բռնակը որ Դուճանովայի մէջ յաղթուած էր, կերելի թէ բոլորովին ցր-ուած է։ Թուրքերը կհանաձնեն Իշթիպէ դէպի Բէօրիլիլու։ Իշթիպէ բնակիչները ոտք կըլած են թուրքերու դէմ և անոնց բոլոր զէնքերը գրաւած։ Հոկտ. 28ին ի-րիկունը սերպ զօրքերու յառաջապանները Իշթիպ հասած են։ Սերպիոյ թագաւորը, Պ. Բասիլի ընկերակցութեամբ 28ին մը-տած է Սկիւպ։

Բողոք սկսանութեան ժան տ'Արքը, իրա-կան առիթ մը իր բարեմասնութիւնները ցոյց տալու համար և ասոնք չպակեցան կէս ճամբան կանգ առնելու համար։ Հոգիւր ձև մը ունէր, վեհ արժանապատ-ուութեան հովով մը։ Պատմութիւնը որ միայն արտաքին երևոյթներն կ'ընէ, զայն իր արժանիքին համեմատ չէ դատած, ո-րու արժանի էր։ Վիպասանը որու ներքի է հոգին պրպտել կերտուած արձանի մը ծաղկերուն տակ, փնտռելու հասարակա-յին գործերու մէջ անոր կատարած մեծ դերը, կ'ընտանի ու կ'հիմնայ։

Մենք՝ ժամն տը Բիւլէնի միջոցաւ ներ-կայեցիք մայրական տիպար մը։ Դաթէ-րին տը Մէտիչիով պիտի ընդհարինք ու-րիշ մայրական տիպարի մը։ Եւ կրկին մօր մը կհանդիպինք ժամն տ'Ալպուէի մէջ։ Կիսօւէինք այն կրքին վրայ որ զայն եր-բմի կալափոխէր։ Արդ՝ ժամն տ'Ալպուէ միակ կիրք մը ունէր, իր զաւակը, իր որդեայն համար էր, որ ինք պարզ կին, պէտքի աւատական կեանքին սիրահար, նետուած էր պատերազմներու մէջ։ Իր որդեայն համար էր որ թողուցած իր հան գտութիւնը և իր գրքերը, ոգևորելու համար ձերբունի զօրասիրտները։ Իր որդե-ւայն համար էր որ արի դարձած էր, ըս-

ՈՒՆԻ - ԼԵՆԻՆ ԲԱՆԱԿԸ

Վիեննայի կհեռագրեն «Թայմզ»-ի որ Սկիւտարի մէջ գտնուած զօրքը կ'բաղ-կանայ 6000 կանոնաւոր զօրքէ։ 18 000 ալպանացի կամուսներէ 2500 կանոնա-ւարէ կ'է և 1500 անկանոններէ որոնք բա-նակած են թուրքապէի մէջ։ Թուրք 2000 կանոնաւոր զօրք Պէրտիքաի մօտ ամրա-ցած են Պօլանայի ձախ եզերքին վրայ։ Սե-Լեռնցիք Սան-ժովանի-տը-Մէտուաի ճամբան գոցած են որու վրայ գրաւած են 10,000 պարկ ալիւր որ Սկիւտարի բանակին կ'պատկանէր։

Սե-Լեռնցիք գրաւելին Բելվիլին, Զօր-Վուքովիչի բանակը կ'գտնուի Իթէթի շը-ջակաները։

ԵՒՐՈՊԱՅԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Պէրլինի մէջ կ'կարծեն թէ Պալքանեն-րու կացութիւնը պիտի պարզուի վճառ-կան յաջողութեամբ մը։ Հոս թրքական յաղթութիւն մը կ'ապաստէր, պիտի գո-հանան Պուլկարուին յաղթանակով մը, բաւ է որ կատարեալ ըլլայ։ Կարևորն այն է որ զինուորական գործողութիւն-ները որոշ կացութիւն մը ստեղծեն։

Պերլին ու Վիեննա չեն հաւատար Սթամբուլ զուօր պահպանման։ Հոս հա-ճոյքով կ'ընտեն թէ Լօնտոն, ևս կ'սկսի կասկած յայտնել, զիտիւն թէ Բեթերգ-պուրկ գոհունակութեամբ ատկէ կ'հրա-ժարի։ Այս սկզբունքին վրայ համաձայ-նութիւն մը հաւանական կերելի, մօտա-ւոր ապագայի մը մէջ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական իրաւէ մը կ'արտօնէ Տարտանէլի նեղուցներէն անցքը միծ տէ-րութեանց մէջմէկ յաճառակութիւն որոնք կ'ապաստէին Պօլսոյ աւազանգիտը երէկ։

— Արտաքին գործոց նախարարը այ-ցելած է երկուշաբթի օր Փրանսայի։ Անգ-լիոյ ու Գերմանիոյ ղեկավարներուն։ Այս այցելութիւնները կ'նկատուին իբրև միջա-մտութեան գրաւական մը։

— Վիեննայէ կ'ձանուցուի թէ Ռուսիա Ռուսիոյ ու Աւստրիական սահմանագիծին վրայ զօրք կ'համախմբէ։

— Պուլկար կատալարութիւնը բոլոր զէնք կրելու կարողները զէնքի կանչած է։

— Թուրք բանակը յետ մղած է Պուլ-կարները Տարիւ Տէրէի կողմը։

— Թան կ'ձանուցանէ որ Պալքանեան ղեկավարները հաղորդած են Մ. Սաղոնօ ֆի որ պետութեանց միջամտութիւնը տա-րածամ կ'նկատեն։

— Տիրող կացութեան ծանրութեան առջև Պօլսոյ օտար վարժարանները փակ-ուեցան։

— Դեսպանատուներու պահականաւե-րը Ռօտուդօ մեկնեցան հերոսացիները պաշտպանելու համար։ Լոյտի չոգնեաւ-ները հրաման ստացան Ռօտուդօ մնալու աւստրիացիներու իբրև ապաստանարան ծառայելու։ Բազմաթիւ նաւեր նոյն նա-ւահանգիստը կ'դիմեն պատասխարելու հա-մար փափաքողները։

տողիկեան նոյն իսկ մահը արհամարհելու սառնօրէն։ Իր որդեայն համար էր, իր որդեայն բանակը վճարելու համար էր որ աստղին անգամ ծախած էր իր աղաման-դեղէններու կէսը և այդ օրը մնացածնե-րը կ'ծախէր, ինչ որ իրեն կ'մնար իր վա-ղեմի և թագաւորական պերճութենէն։

Բարտաւան սարսուռացած էր։

Հրեան ժպտած էր։

Թագուհին միայն անյողող էր մնա-ցած։

Իսաակ Ռուպէն քարերը առած և շա-րած էր մէն մին իր տեսակին կարգով, զանոնք քննած էր և մտածկոտ մնացած հինգ վայրկեան։

— Գնահատութեան գործը պիտի սկսի, մտածեց Բարտաւան, երբ չորս ժամ պիտի տեսէ։

— Տիկին, ըսաւ յանկարծ հրեան զու-լը վերցնելով, հոս կայ 500,000 ֆրան-քի արժէքով աղամանք։

— Ընդդէմ է, ըսաւ ժամն տ'Ալպուէ։

— 26դի 450 000 կառաջարկեմ, մնա-ցորդը իմ շահն նկատելով։

— Կրողներ'մ։

— Ինչպէ՞ս կուզէք որ ձեզի վճարեմ։

— Վերջին անգամուան պէս։

— Իմ թղթակիցներէս միոյն վրայ նա-

— Էտիրնէի ուժաթափումը սկսած է պաշարեալները կ'ապաստանեն։

— Լօնտոնէ հեռագիրները կ'ձանուցա-նեն թէ գրեթէ բոլոր անգլիական նաւա-տորմիցը պատրաստուած է։ Գերմանա-կան հինգ յաճառակեր հրաման ստացան Արևելք մեկնելու։ Երկու ֆրանսական ու-երկու անգլիականներ Տարտանէլ կ'գտնը-ուին, սպասելով իրատէին։

— Մեծ տէրութեանց ղեկավարները եր-կուշաբթի առաւօտ այցելեցին Նորատուկ, հան էֆի. ու ի նպաստ միջամտութեան առաջին քայլն առին։ Փոխանակուած ա-ռաջարկները ծանօթ չեն, բայց որոշ է որ Բ. Դուռը ընդունած է միջամտութիւնը։

— Ուստ միջոցներ ձեռք առնուած են Պօլսոյ մէջ կարգապահութիւնն պահպա-նելու համար։

— Բ. Դուռը եւրոպայի իր ղեկավա-ններուն չըրաբերականով մը տէրութեանց միջամտութիւնը կ'այցցէ։

— Օսմ. բանակին Չաթալճաի վրայ քաշուելու պարագային տեթիւ, պուլկա-րական ուժերն 208,000 հոգի կհաշուուին։

— Շէվքէթ փաշա յաջորդած է Ապ-տուլլահ փաշայի 2րդ զօրաբանակի հրա-մանատարութեան պաշտօնին մէջ։

— Բեթերգպուրկէ կհեռագրեն թէ ար-տաքին գործոց նախարար Մ. Սաղանօֆ յայտարարած է թէ Պալքաններու մէջ Սթամբուլ գլուսն այլևս անց'րժադրելի դարձած է։

— Մեծ տէրութեանց ղեկավարները Մ. Բալափիլինի մօտ խորհրդակցած են իրենց ազգակիցներու պաշտպանութեան հար-ցով։ Որոշուած է զինուորադար մը ձեռք բերել և իրենց ազգակիցներու պաշտպա-նութեան համար գրասենյակներ խնդրել Եանուն իր պաշտօնակիցներու Մ. Բալա-փիլինի արտաքին գործոց նախարարին մօտ գալով և և իրենց որոշումը հաղոր-դած, ինչպէս նաև նիգէականի մէջ տէ-րութեանց մարտանաւերու ղրկուելը։ Բ. Դուռը ընդունած է զինուորադարի մը կըն-դուելու միջամտութիւնը և իր ներկայա-ցուցիչներուն եւրոպիոյ մէջ պաշտօն տը-ւած է այս մասին պաշտօնապէս զի-մելու։

## ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՅՈՒՂԱՐԱ

Առաջնորդ Ս. Հայրը շարաթ և կիրակի օր ևս ընդունեց իր անուան տօնադարձին առթիւ բազմաթիւ շնորհաւորական այ-ցելութիւններ պաշտօնական և անպաշ-տօն անձներու և տիկիներու։ Նոյնպէս կիրակի օր «Քնար»ի Փանֆառի խումբը ի պատիւ Առաջնորդ Ս. Հօր Առաջնորդա-րանի մէջ գեղեցիկ կտորներ նուագեց-ի զիմաց «Քնար»ի Տնօրէն Ժ. Դովի և Փանֆառի խումբին Տ. Ս. Մաթիկեան շը-նորհաւորեց Ս. Հօր անուան տօնը և անկեղծ բարեմաղթութիւններ ըրաւ։ Ա-ռաջնորդ Ս. Հայրը ի պատիւ անոր ըսաւ

մակո՞վ մը։

— Այո՛, միայն թէ ձեր Պրօտօի թըլ-թակցին հետ գործ ունենալ չեմ ուզեր։

— Ըստրեկէք, տիկին, ամեն կող-թղթակիցներ ունիմ, որ քաղաքը կու-զէք։

— Սէնթ, Սէնթ, Սէնթ։

Այլ ևս աւելի բան մը չըսելով, հրեան սկսաւ քանի մը տող գրել, որ ստորա-գրեց, մասնաւոր կնիքով մը կնքեց, և երկարեց ժամն տ'Ալպուէի որ զայն կա-ղալէ ետք իր կուրծքին մէջ պահեց։

Իսաակ Ռուպէն ոտք ելաւ ըսելով։

— 26ր հրամաններուն պարտաւոր եմ տիկին, այս տեսակ ամեն գործի համար։

Նալարի թագուհին սարսուռաց, և ա-րագօղն զպուլած հառաչ մը իր կուրծքը ուղեղուց, ինչ որ ծախած էր, իր վերջին գոհարեղէններն էին, այլ ևս իրեն բան չէ-չէր մնար։

26րդովը բարեկէ յետոյ մեկնեցաւ Ալիսի ընկերութեամբ։

Բարտաւան անոնց հետեցաւ, սքան-չացած, զօրմանահար, զգլխած, չգիտ-նալով թէ որու վրայ աւելի պէտք էր հիանալ, հրեային վրայ որ առանց երկա-րօրէն քննելու այսքան խոշոր գումար մը տուած էր, թէ Նալարի թագուհին վրայ

թէ խորագրէս զգածուած իրեն եղած այս մեծ պատիւէն արտագին չնորհակալութիւն։  
Դեռ կրօնային Տնօրէն Ժողովի ազնիւ անդամը և ֆանֆառի պատուական խումբին ի վերջոյ զօրութիւն ըրաւ Բնարի վարչութեան որ հակառակ երբեմն նիւթակին դժուարութիւններ կրելուն, չի վնասիր և անհոյժ յարստութեամբ կը շարունակէ իր գործը զոր հաղիւ չորս տարուան մէջ հասուցած է ներկայ գնահատելի վիճակին։ Իցիւ թէ բոլոր հայ երիտասարդները խիստին «Բնար»ին չուրջ, Ձէ թէ միայն թոյլ տալու չէ որ Բնարի Բնկերութիւնը չի կազմաւորուի, այլ ամէն ոք իր կարողութեան չափով օգնելու է անոր զարգացումին և յառաջդիմութեան, որովհետեւ անիկա ամենէն կարեւոր պէտքերէն և ամենէն պատուաբեր հաստատութիւններէն մին է։ Առաջնորդ Ս. Հայրը խոստացաւ իր զիրքով և ազգեցութեամբ ամէն կարելի աջակցութիւն չի զլանալ «Բնար»ին, նոյնպէս խոստացաւ երբեմն այցելել իրենց և ներկայ գրտնուի փորձերուն։

—Ազգ. երկսեռ վարժարանաց Տիկնանց Խնամակալութիւնը երկուշաբթի օր նիստ գումարեց Հոբիս. վարժարանի մէջ Առնանպետութեամբ Ազն. Տիկին Ս. Թ. Սպարթալը, Ներկայ էին Ազն. Տիկնայք Բ. Ս. Սպարթալը, Ս. Մ. Ազնաւորեան, Ա. Մարկոսեան, Հ. Փափազեան և Մ. Մատանեան և զբաղեցուց զխնամարար ներկայ ձմրան առթիւ զարոցական պէտքերու խորհրդակցութեամբ։

—Ազն. Տիկին Ս. Թ. Սպարթալը Առաջնորդ Ս. Հօր աշխատութեան սենեակին համար նուիրած է Գնտիր յախճապակի վիճնական մեծարժեք վառարան մը։ Նոյնպէս նուիրած է երկու երկաթէ վառարաններ Մեարդպետ վարժարանի համար։

—Առաջնորդ Ս. Հայրը երէկ Ս. Հրեմիսիմեանցի Բնկերութեաց Միութեան պաշտպանեալ ազգային 80ի չափ սաներուն ճաշ մը տալու։

—Հոբիսիմեանի Տիկին Տեսչուհին հետեւեալ կը գրէ մեզի։—Հոբիսիմեան Բնկերութեաց Միութիւնը— մեծաւ մասամբ Ս. Հոբիսիմեանի չրջանաւարտուհիներէն և ներկայ ուսանողութենէն կազմուած—նիստ գումարեց իր Դիւանը ընտրելու համար։ Միաժամանակ անուրիմեամբ ատենապետ ընտրուեցաւ Օր. Մատի Հալաճեան, Գանձապետ Օր. Հոբիսիմեան Յովակիմեան, Նախորդ Գործադիր Ժողովը Ս. Հարմիսի Միքայէլեանի յանձնուեցաւ մատակարարութեան գործուարին և փափուկ գործը զոր խղճմտութեն կատարել սկսաւ արդէն։ Ներքին հաճելի ընտրուեցաւ յառաջիկայ չրջանաւարտներէն Օր. Յուստիանէ Յովսէփեան, իսկ ճաշերու վրայ հսկող նախագահ յառաջիկայի չրջանաւարտներէն Օր. Կիւլա Մատանեան։ Նախորդ Գործադիր Ժողովը իր երկու տարուան հաջուեկշիւր պատրաստելով յանձնած է Զարգէն Բեզէ. Ժողովին։

որ կմեկնէր առանց ակնարկ մը նետելու այդ գոհարներուն վրայ, տանելով իր հետ պարզ մագաղաթեայ թուղթի կտոր մը ստորագրուած և կնքուած։

Թե.

## ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒ

Ժանն տ'Ալլալէ Բարիզէն զուրս ելաւ Անի-Մարթէնի զրնէն, Թամրի մօտ։ Անից երեք հարիւր կանգուն հետեւ ճամբորդութեան կառք մը կ'սպասէր հմուտ չորս նժողգներով լծուած և երկու սուրհանդակներով, Նալարի թագուհին մինչև այդ կառքը քայեց առանց բառ մը արտասանելու։ Առաջ Ա. իս տը Լիւիսը մտցուց և դառնալով դէպի Բարտեմեան։

—Պարոն, ըսաւ ան, այն լուրջ ձայնով որ այնքան ներդաշնակ կը դառնար պարագաներու համեմատ, դուք տնոցմէ չէք որոգ չնորհակալ կըլլաւ։ Հերոսական ժամակներու ասպետներէն էք և այն խիղճն զոր ունենալ պէտք էք ձեր արժանիքին համեմատ, ձեզի գերիվեր կը հաղթանայէ ամեն տեսակ երախտագէտ

—Առաջած ենք աղքատախամ Բնկերութեան 1911-1912ի տեղեկագիրը, որ կը պարզէ Բնկերութեան վերջին 15 ամսեայ վիճակին մանրամասնութիւնները։

—Որոշեցաւ Մարթէն Է. Ֆ. Պալեօզեանի անուան տարեգրքին առթիւ անցեալ կիրակի Ազգ. Գերեզմանատան մօտ րան մէջ Ս. Պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ի ներկայութեան իր զաւակաց և ազգականաց։—Նոյնպէս հոգեուցեալ Գարեգին Դաւիթեանի քառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուեցաւ ի ներկայութեան իր որդեց և պարագայից։ Օր. Աղաւնի Չիլիկիբեան մէկ ոսկեհիւս սկիւր ծածկող, Օր. Թագուհի Բէլինճեան մէկ աւետարանի բռնող, Օր. Ռոզա Ս. Տր. Գառնիկեան սեղանի սիւնը մը նրուիրուած են Ս. Յարութիւն մատրան։

## ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը հետազոտելու հետապնդութեան հաղորդած է իր 21 Հոկտ. թուականաւ հրատարակած չրջաբերականը։

Առաւել ալ չրջաբերականին պատճէնը։—

Պատերազմին բաղդը յարափոփոխ է։ Եսայիսի թէ՛ կարելի չէ մէկէն ի մէկ յալթութիւնը ձեռք բերել։ Առ այս, Ազգ մը որ պատերազմի ձեռնարկած է, պէտք չէ իր առժամանակայ յալթութիւններովը հպարտանայ և ոչ ալ կորուսանքովը իշտանալով։ Այսպէս, մենք չորս ազգի ղեկ պատերազմելու հարկին մէջ գտնուելով միշտ Օսմանեան գործերը յաջողութեամբ Շքօտրայի և Եանեայի չրջականքը կը պաշտպանուին, Վիզայի և Հիւլէ Պուրկազի արեւելեան գործերը, հարկ եղած պաշտպանութիւնը լաւ կերպով ձեռք բերելու համար, ստիպուած են Չաթալճախի պաշտպանութեան գործը ըսելով Եանեայի ղեկը, որպէս իրենք ինքնին պիտի աշխատուի Հայրենիքին շահերը ապահովելու համար ամէն միջոցի դիմել։ Չայս իբրիս ստոյգ տեղեկութիւն կը յայտարարենք։

«ԱՆԱՏՈՒՆ» թերթէն մեր ստացած տեղեկութեան համեմատ, Եգիպտոս հաստատեալ Սայիտ փաշա, որդի Վարչապետ Գեալի փաշայի, մօտեցաւ ընտանեօք քաղաքս պիտի այցելէ։

ՈՒՐԱՐԱՐ Օրուայ Պոլսական թերթերը կը գրեն թէ լուր տարածուած է որ Հելլէն նաւատորմի Սէլանիկը ուժակով ծնց, «Լիպթիթէ» թերթը կըսէ թէ ի վիճակի ենք հաստատուելու, թէ այս լուրը բացարձակապէս սուտ է։

ՏԵՂԱՆՈՒՄ Անգլիոյ հիւպատոս Մր. Պարնեմ, ընկերացած Իզմիրի Անկլիքան կենդեցեոյն աւագերէցին, Նախընթաց առաւօտ այցելեց Յունաց Մետրապոլիտ Տ. Որիսոստոմոյին։ Պաշտօնական այցելութենէն զուտէն հիւրընկալուեցան Տրախիս եւ պիւրկոպոսին և կղերական մարմնոյն կողմէ

խօսքերէ, Ձեզի մնաք բարեաւ ըսելով, միայն կուղեմ ձեզի ըսել որ հետս կտանիմ աշխարհիս վրայ մնացած վերջին հսկայի մը յիշատակը։

Միևնոյն ժամանակ իր ձեռքը երկարեց։

Այն չնորհով որ իրեն յատուկ էր ասպետը ծնեցաւ այդ ձեռքին վրայ և յարգանքով համբուրեց։ Սատիկ յոյրուած էր, բոլորովին գործացած ինչ որ լսած էր։

Կառքը քառասուրակ հետացաւ։

Երկարորէն, հոն մնաց, երազուն։ Հերոսական ժամանակներու ասպետ մը, կմտածէր անի Հսկայ մը, ես... Եւ ինչու չէ, այո՛, ինչու համար չպիտի ձեռնարկեմ ցոյց տալու իմ ժամանակակիցներուս որ ֆիզիքական ոյժը, անուշաճեղի արիւթիւնը զգուկի մեղքեր են երբ վերջապէս մտքի մը տրամադրութեան տակ կգտնուին և առաքինութիւններ կը դառնան երբ...։

Այս առաքինի բառին վրայ, կանգ առաւ և սխաւ խնդալ, ինչպէս սովոր էր խնդալ, այսինքն, ակունքներուն միջոցաւ և առանց աղմուկի։

Նախ և առաջ ուղղած էր ու չիփ չիտակ կըլնած ծիպուլէի պատենանի վրայ,

և առաջնորդուեցան Մետրապոլիտին սենեակը, որ ընդ տառք եկած էր։ Անտք կէս ժամէ աւելի տեսակցեցան յունաց Առաջնորդին հետ զուտազան ալմէական խորհրդներու շուրջ և միևնոյն պատիւներով ճամբու գրուեցան։

ՅՈՒՆԱՆ Մետրապոլիտը Իզմիրի և չորջականերու հելլենապատակ վարժապետներուն ու վարժուհիներուն կը ծանուցանէ որ իր ու կուսակալութեան միջև գոյացած համաձայնութեան վրայ, կրնան հանդարտորէն պաշտօնին շարունակել, պայմանաւ որ իրենց չնորհուած թողուուութեան մէջ չզղծանեն և որոշուած ծրարագրէն զուրս չելլեն։ Առ այս ոստիկանապետութեան կողմէ ևս հարկ եղած հրահանգները հաղորդուած են գաւառային ոստիկանութեանց։

ԳԱՂԱՔԻՍ Անգլիացի երեւելի վաճառական Մր. Չարլս Ուիթնի Նախագահութեան տակ կազմուած է յանձնախումբ մը, որը նպատակ ունի, պատերազմին վերաւորեալներուն ինչպատ հանգանակութիւն կատարել։

ՏԵՂԱԿԱՆ Թուրք թերթ մը կը գրէ թէ Սոմա Պանտրիտ երկաթուղիի գիծը գրեթէ աւարտած ըլլալով մօտեցաւ երկուսեկութիւնները պիտի սկսին։

ԱՆՏԵՆԱԼ գիշեր ժամը 10ի տօնները, Լրաք Եօրի թաղը տունէ մը հրդեհի ըսկընաւորութիւն յառաջ եկաւ որ հրդեհ խուճիկին կտնալու օգնութեանց չնորհուկարելի եղաւ մօրիւ։

ԵՐԵՎԱՆԻ ալ աւստրիական «Կալիցիա» շոգեհաւով քաղաքէս վտարուեցան շատ մը զատարկապարտ Հելլենապատակներ ուրիշ կասկածելի նկատուած էին իշխանութիւններէն։

## ՅԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 Հոկտ.— Վիեննայէ կը հեռագրեն թէ Մեծ տէրութեանց Պալքաներու պատերազմին միջամտելը զրգուար կը նկատուի, քանի որ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոմս Պերլս, թոյլ տալական ու գերմանական յարաբերութեանց խնդիր կը լուրջէ։

ՆՈՒՄ.— Օսմանեան զօրքը յարձակմամբ Գաննիլի մօտ դիրք բռնելով զայն վերանուանեց։

ՆՈՒՄ.— Այսօր հոս կը սպասուին այն ամէն եւրոպական մարտանաւեր որոնք հրաման ստացած էին Վուրթր մտնել։ Այս նաւերը կը բաղկանան երկու տեղիական ու երկու ֆրանսական յաճանաւերէ։

ՆՈՒՄ.— Այսօր Արտաքին գործոց նախարար Նորատուրեկեան Է. Ֆ. կարգաւ այցելեց Անգլիոյ, Պարնեայի Ռուսիոյ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ դեսպաններուն։

ՆՈՒՄ.— Վ. Ն. Նորատուրեկեան Է. Ֆ. իր տեսակցութեան մէջ յայտարարեց անոնց որ ներկայ տագնապին բերմամբ օտարապատակներուն համար որեւից վը տանք չկայ։

հասակը երկարած էր, և իր պիւր ցցած, իր աչքերը բացաւ առած էին։

Առաքինի բառին վրայ ուսերը բարձրացուցած էր, ժիպուլէն իր գիտներուն ետև դրկած էր, ոտքի հարուածով մը ու մրմնջած։

—Պարոն տը Բարտեմեան, հայրս, սա կայն երդմնեցուցած էր զգուշաւալ մասաւանդ ինքնիմէս։ Օն ուրեմն երթանք տեսնելու թէ մնացած է քանի մը կարու ու թողուին քանի մը կունակ, վարպետ Լանտրի մօտ։

Անմիջապէս ճամբայ ելաւ սուրբով Շարլ Թ. Թագաւորի որակաւ մէկ քայլ իրգ մը ու Բարիք մտաւ այն միջոցին որ զոնները պիտի գոցէին։

Ժամ մը ետք ար վիւիէնի մէջ հիւանայի հաւեղէնի մը առջև կ'գտնուէր, զոր տիկին Լանտրի հաշտուելու համար, ինք կկոտրէր, ցոյց տալով բոլորի մերկ թն մը մինչև արմատը բացուած։

Պէտք է ըսել թէ այս սիրայի վերաբերումը, պարագի կերթար, հերոսը, հրական, կոտորի տարածակէ մը բռնուած, իր տկարը հաւեղէնի ու Սոմալի գիւնի շինին վրայ կկեղրոնանար։ Ձեր ուտեր այլ կրալէր...

Կլտանալէ ետք, Բարտեմեան, հան-

ՆՈՒՄ.— Այսօրուան «Թանին» ցաւ կը յայտնէ, որ կատալոնիները Եւրոպական գրահաւորներուն Պոլս գալուն թոյլատու գտնուած է։

ՆՈՒՄ.— Տեղւոյ բովանդակ Թուրք մատուր օրուան կացութեան շուրջ քննադատութիւններ կընէ և Օսմանցիներուն քաջութիւն և համբերութիւն կը յանձնարարէ։

ՆՈՒՄ.— Բ. Դուրը եւրոպական մայրաքաղաքներու իր դեսպաններուն հետազոտի իմացուց որ Օսմ. կառավարութիւնը պատրաստ է միջամտութիւնը ընդունելու։

ՆՈՒՄ.— Բ. Դուրը դիմում կատարեց ի Բարիք և Պարնեայի ազգեցութիւնը խնդրեց պատերազմողներուն մօտ, գինազադար մը յառաջ բերելու համար։

ՆՈՒՄ.— Անգլիական երրորդ նաւաբաժինը Միլէթ ժամանեց։

ՆՈՒՄ.— Գերմանական «Պրէզլաս» մարտանաւը հրաման ստացաւ Իզմիր խաւախել։

ՆՈՒՄ.— Պարնեայի կառավարութիւնը պատասխանեց թէ միջամտութեան խնդրին շուրջ տէրութեանց հետ այն ատեն պիտի խորհրդակցի, երբ Թուրքիա վճռական կնիւպով միջամտութեան խնդրանքը հրատարակէ։

ՆՈՒՄ.— Ռուսաւիոյ պատերազմական պատրաստութիւնները մեծ անհանգստութիւն կը պատճառեն Սօֆիայի չրջականքներուն մէջ։

ՆՈՒՄ.— Գաննիլի մօտ, Եւրիէի մէջ, Օսմանեան ու Հելլէն զօրաց միջև մեծ կոխ մը տեղի ունեցաւ և այս վերջինը ետ մղուեցաւ։

ՆՈՒՄ.— Անհանգստութիւնը շատ մեծ է, քանի որ զադտնի համաձայնութիւն կը տիրէ Թուրքիոյ և Ռուսաւիոյ միջև, որու համեմատ Ռուսաւիա պիտի աջակցի Թուրքիոյ ներկայ պատերազմին մէջ։

ՆՈՒՄ.— Օսմ. կառավարութիւնը կատարեալապէս թոյլատու է Մեծ Տէրութեանց գրահաւորներուն Մարմարայի ջուրերը մտնելով Պոլս գալուն։

## ԱՍՏԱՍԵՐ, ՍԻՆԵՄԱ ԵՒ ՄՐՃԱՐԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ Հայ եղբայրներուս թէ Օգոս. 21 թուականէն սկսեալ Առանկը իր ամբողջութեամբ իմ տնօրէնութեան ներքև կը գտնուի և այլևս Ռաֆայել Չիքուրիլը ո ու է կապ չունի առանկէի հետ։ Վստահ եմ թէ Հայ եղբայրներու իրենց այցելութեամբ պիտի պատուեն սրճարանս և Սինեման, ու ես ամէն զահողութիւն յանձն առած եմ գիրենք գահացնելու համար։

Պարեմի առթիւ վարձած է մասնաւոր նուագաձուներու խումբ մը, ասկից զատ յաճախորդներու զուարճութեան համար մասնաւոր զօրանքներ տեղի պիտի ունենան։

Ասանտերի և Սինեմաի տնօրէն 15—14 Նի-ԳՕ ԹԱՅՐԱՆ

զարտօրէն քնանալու ելաւ, մինչդեռ վարպետ Լանտրի, յուսաբեկ հառաչ մը կարձակել հաստատելով որ երեք շինքը պարպուած էին իր ասպնջականին կողմէ ու թէ Հիւլէկ Լանտրի կրէկուար, իր կինը, ուրիշ յուսաբեկ հառաչ մը կ'արձակէր հաստատելով որ ասպետը զիմացած էր իր յարձակումներուն...

Միւս օրը յոգնած, առջի օրուան պայքալէն, Բարտեմեան բաւական ուշ արթնացաւ։ Ելաւ, իր զստապանը հագաւ ու իր սենյակէ վրայ հին վերաբրու մը նետելով, իր հօրմէն մնացած, սկսաւ իր բանկունակը կարկոտել, գործողութիւն մը որ իրեն շատ ընտանի էր։ Թերեւս ընթերցողութիւնը ուսանց մտքին մէջ, այս տեսակ խեղճ զբաղում մը ասպետը իր զըտնուած բարձրութեան ընկած նկատեմ, որ բարձրացուցած էին գինը։ Պարգապէս դիտել պիտի տանք այսօրինակ ընթերցողութիւններու որ մեր նպատակն է կուրուել ներկայացնել մանրամասնօրէն ապ երկարապր բաղդախնդիր մը Շարլ Թ. ի իշխանութեան ժամանակ։

